

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ясен Захариев Захариев, преподавател в департамент „Философия и Социология” на Нов български университет

върху

научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по 2.3. Философия, обявен в ДВ 97/13.11.2020 г., с единствен кандидат гл. ас. д-р Христо Петров Гьошев

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания

От направената справка е видно, че кандидатът отговаря на минималните национални изисквания по чл. 26 от ЗРАСРБ за заемане на длъжността доцент в професионално направление 2.3. Философия. Кандидатът има необходимия брой точки в определените от закона групи от показатели.

II. Изследователска / творческа дейност и резултати

Изследователската и творческата дейност на кандидата попада най-общо в полето на моралната и социалната философия, като безспорно основният акцент в нея се поставя от представената монография „Идентичност и нормативност“.

Книгата е безспорен принос в представянето и осветляването на един ключов не само за съвременната философия проблем – проблемът за идентичността. Авторът умело очертава още в самото начало контекста на своето изследване, като посочва различните възможности за интерпретация на понятието. Отправна точка в изследването е психологическата концепция за личността на Джон Лок. Начинът, по който тя се развива и трансформира в теорията на Дерек Парфит е предмет на задълбочен анализ в книгата. Основната цел на изследването обаче не е представянето на отделни концепции, макар че дори в този си вид то би било много полезно. Целта на автора е да проследи също така нормативните следствия, които произтичат от приемането и защитата на тези концепции. В този смисъл заглавието на труда е добре избрано и удачно предава съдържанието на книгата.

Гьошев проследява в детайли зараждането и развитието на психологическата концепция за личността, при която паметта играе ролята на гравитационен център, удържащ в полето на съзнанието различните моменти на индивидуалния опит. С вещина се определят и анализират основни понятия като „усвояване”, „съзнание”, „аз”,

„човек”, „персона”, „квази-спомен” и т.н. В същото време не се изпуска връзката между различните съдържания, влагани в тези понятия, и техните морални импликации. Можем ли да приемем например, и с какво основание, че в един и същи човек съжителстват две или повече личности и как се отнася това допускане към въпроса за моралната отговорност? Текстът е наситен с конкретни морални казуси, както и с множество мислени експерименти. Прави отлично впечатление и това, че използвайки последните, авторът едновременно с това анализира и валидността на мисления експеримент като методическо средство във философската теория изобщо.

Анализът и аргументите в полза на редукционизма на Парфит заемат главното място в текста. Това е композиционният и смислов център на книгата. За Гьошев въпросът за идентичността не може да се удържи в рамките на единно понятие, което се запазва постоянно въпреки промените, които настъпват в личността. Това илюзорно субстанциално единство на личността се редуцира до множество отделни факти, свързани по-силно или по-слабо помежду си в потока на „психологическата непрекъснатост”. Така въпросът за личността се редуцира до връзката между разнородните психични факти, които могат да бъдат описани без помощта на понятието за персонална идентичност. Приемането и защитата на тази теза водят до ред контра-интуитивни от гледна точка на всекидневното мислене изводи и морални последици. Под въпрос стоят както идеите за личен интерес и отговорност, така и цялата „практическа рационалност”, която осмисля както миналия, така и бъдещия ни опит. Обстойният анализ и експликация на тези, парадоксални от гледна точка на здравия разум, последици е едно от безспорните достойнства на книгата. Редукционизмът на Парфит води до необходимостта от цялостно „предефиниране на нашите разбирания за рационалността и морала”. Гьошев не просто проследява различните аспекти на това усилие, но и показва своето собствено отношение към него. Текстът не приключва просто с обобщение на основните тези, а накрая предлага поглед както към възможността за моралното приемане на редукционизма, така и към възможните перспективи в развитието на редукционисткия възглед.

Теоретичните постановки, изложени в книгата са представени ясно, като особено достойнство на изложението е, че те са разгледани в светлината на конкретни критически аргументи. Книгата на Гьошев е образцово и приносно изследване върху темата за идентичността.

Изследователската програма и публикациите на Христо Гъшев в областта на социалната философия показват същата задълбоченост и последователност на мисълта, демонстрирани в монографичния му труд.

III. Учебна и преподавателска дейност

Христо Гъшев изпълнява всички изисквания относно хорариума и студентската удовлетвореност в НБУ. Към това следва да се добави активната му работа не само в курсовете, които води, но и в множество семинари, организирани от департамент „Философия и социология“.

IV. Административна и обществена дейност

Христо Гъшев е активен участник в администрацията. Първо той е директор на програмата по философия от 2006 до 2012 г. От 2017 г. той е ръководител на департамент „Философия и социология“, като се справя отлично с тази административна работа. Заслужава да се подчертае, че като ръководител на департамента Гъшев успява да организира създаването на две нови бакалавърски програми – философия на английски език и философия в дистанционна форма на обучение.

Заключение:

Като имам предвид изложеното до момента, изказвам твърдото си становище, че кандидатурата на гл. ас. д-р Христо Петров Гъшев за заемане на академичната длъжност „доцент“ в направление 2.3. Философия е повече от убедителна, поради което и напълно я подкрепям.

Дата

Изготвил:

20.02.2021

/Доц. д-р Ясен Захариев/